

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการองค์การตลาดในการแต่งตั้งผู้อำนวยการองค์การตลาด

องค์การตลาด ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท ๕๑๐๑/๒๑๕ ลงวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๔๙ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปลงความได้ว่า องค์การตลาดได้ดำเนินการสรรหาผู้อำนวยการองค์การตลาด ตามมาตรา ๘ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยดำเนินการตามขั้นตอนและแนวทางในการสรรหากรรมการผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจที่กระทรวงการคลังให้รัฐวิสาหกิจถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน ตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ ๐๒๐๙.๑/ว ๑๐๘ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๔

องค์การตลาดได้ดำเนินการสรรหาผู้อำนวยการองค์การตลาดตามกฎหมายและแนวทางของกระทรวงการคลังดังกล่าว โดยได้ดำเนินการถึงขั้นตอนได้ผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้อำนวยการองค์การตลาดและอยู่ในระหว่างเสนอร่างสัญญาจ้างกับคำตอบแทนที่ตกลงไว้กับผู้ได้รับการเสนอชื่อนั้น ให้คณะกรรมการองค์การตลาดพิจารณาเห็นชอบ ก่อนที่จะส่งให้กระทรวงการคลังต่อไป แต่ยังมีได้ดำเนินการคณะกรรมการองค์การตลาดได้ลาออกทั้งคณะ

ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการองค์การตลาดชุดใหม่เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๗ คณะกรรมการองค์การตลาดชุดใหม่จึงได้มีมติให้เชิญผู้ได้รับการเสนอชื่อนั้นมาแสดงวิสัยทัศน์และสอบถามประวัติการทำงานในวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๗ และผู้ได้รับการเสนอชื่อได้มาแสดงวิสัยทัศน์พร้อมกับประสบการณ์ทำงานที่ผ่านมา ซึ่งคณะกรรมการองค์การตลาดได้มีมติว่า คุณสมบัติของผู้ได้รับการเสนอชื่อจะขัดกับคุณสมบัติที่กำหนดไว้ในประกาศองค์การตลาด เรื่อง การรับสมัครบุคคลเพื่อคัดเลือกผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการองค์การตลาด ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๗ แต่อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการองค์การตลาดมีความเห็นว่า การดำเนินการสรรหาผู้อำนวยการองค์การตลาดนี้เป็นการดำเนินการของคณะกรรมการองค์การตลาดชุดก่อน ซึ่งได้พิจารณาถึงขั้นตอนการพิจารณาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ได้รับการเสนอชื่อแล้ว คณะกรรมการองค์การตลาดจึงมีมติให้องค์การตลาดหรือมาในประเด็นดังต่อไปนี้

(๑) การสรรหาผู้อำนวยการองค์การตลาดซึ่งขณะนี้อยู่ในระหว่างขั้นตอน คณะอนุกรรมการพิจารณาผลตอบแทน เสนอผลตอบแทนและร่างสัญญาของผู้ผ่านการสรรหาให้แก่คณะกรรมการองค์การตลาดพิจารณาเห็นชอบเพื่อที่จะเสนอกระทรวงการคลังตามขั้นตอน

ต่อไป หากคณะกรรมการองค์การตลาดไม่เห็นชอบตามที่คณะอนุกรรมการพิจารณาผลตอบแทนเสนอมา คณะกรรมการองค์การตลาดจะมีอำนาจทำได้หรือไม่

(๒) กรณีหากถึงขั้นตอนการเสนอชื่อผู้ผ่านการสรรหาให้รัฐมนตรีแต่งตั้งแล้ว คณะกรรมการองค์การตลาดจะไม่เห็นชอบด้วย เช่นนี้แล้ว จะอยู่ในอำนาจของคณะกรรมการองค์การตลาดตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การตลาด พ.ศ. ๒๕๙๖ มาตรา ๒๐ หรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าว ประกอบกับได้รับฟังคำชี้แจงจากผู้แทนองค์การตลาด แล้ว มีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เห็นว่า แม้ว่าการดำเนินการสรรหาผู้อำนวยการองค์การตลาดซึ่งมีฐานะเป็นผู้บริหารขององค์การตลาดจะต้องดำเนินการตามมาตรา ๘ จัตวา^๑ แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.

^๑ มาตรา ๘ จัตวา ในการจ้างและแต่งตั้งผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจแห่งใด ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งซึ่งมีจำนวนห้าคน ประกอบด้วยปลัดกระทรวงการคลัง เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปลัดกระทรวงเจ้าสังกัดของรัฐวิสาหกิจนั้น ผู้แทนจากคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์หนึ่งคน และผู้แทนของคณะกรรมการของรัฐวิสาหกิจนั้นหนึ่งคน เพื่อทำหน้าที่คัดเลือกคณะกรรมการสรรหา

ให้มีคณะกรรมการสรรหาจำนวนห้าคน และต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘ ตรี (๑) (๓) (๔) (๕) (๖) (๑๑) และ (๑๒)

ให้คณะกรรมการสรรหาทำหน้าที่สรรหาบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์เหมาะสมที่จะเป็นผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจ ซึ่งต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘ ตรี (๑) (๓) (๔) (๕) (๖) (๙) (๑๐) (๑๑) และ (๑๒) นอกจากนี้จะต้องไม่เป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจแห่งนั้น และมีอายุไม่เกินหกสิบปีบริบูรณ์ในวันยื่นใบสมัครเพื่อเสนอให้ผู้มีอำนาจพิจารณาแต่งตั้งทำสัญญาจ้างและแต่งตั้งเป็นผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจนั้น ทั้งนี้ โดยอาจจะเสนอชื่อผู้มีความเหมาะสมมากกว่าหนึ่งชื่อก็ได้

การจ้างผู้บริหารตามวรรคสาม ให้มีระยะเวลาคราวละไม่เกินสี่ปี เมื่อครบกำหนดเวลาตามสัญญาจ้างแล้ว และผู้บริหารมีอายุไม่เกินหกสิบปีบริบูรณ์ ผู้บริหารสามารถเข้ารับการคัดเลือกเป็นผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจนั้นได้ แต่สัญญาจ้างจะกระทำได้อีกเพียงคราวเดียว

ในการทำสัญญาจ้างตามวรรคสามและวรรคสี่ ให้ประธานกรรมการรัฐวิสาหกิจหรือกรรมการที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจในกรณีที่ไม่มีประธานกรรมการรัฐวิสาหกิจเป็นผู้ลงนามในสัญญาจ้าง และให้การจ้างตามสัญญาดังกล่าวไม่อยู่ในบังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

สัญญาจ้างตามวรรคห้าอย่างน้อยต้องมีข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่ง เงื่อนไขการทำงาน การพ้นจากตำแหน่ง เงื่อนไขการเลิกสัญญาจ้าง การประเมินผลการทำงาน และค่าจ้างหรือผลประโยชน์อื่นของผู้บริหาร

การกำหนดค่าจ้างหรือผลประโยชน์อื่น รวมทั้งเงื่อนไขการจ้างผู้บริหารให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการของรัฐวิสาหกิจกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

๒๕๔๓ ก็ตาม แต่เมื่อมาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง^๒ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การตลาด พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้กำหนดให้อำนาจแต่งตั้งและถอดถอนผู้อำนวยการองค์การตลาดเป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการองค์การตลาด การสรรหาบุคคลตามมาตรา ๘ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจฯ ดังกล่าว แม้จะได้ดำเนินการจนถึงขั้นตอนได้ผู้ได้รับการเสนอชื่อและมีการตกลงกันในเรื่องคำตอบแทนแล้วก็ตาม ก็ยังไม่มีผลให้ผู้ได้รับการเสนอชื่อนั้นเป็นผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นผู้อำนวยการองค์การตลาด จนกว่าคณะกรรมการองค์การตลาดจะพิจารณาให้ความเห็นชอบกับผู้ได้รับการเสนอชื่อนั้น เพื่อเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งต่อไปตามนัยของมาตรา ๒๐ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การตลาดฯ และเมื่อกรณีตามที่หารือนี้ปรากฏว่า แม้ว่าการดำเนินการสรรหาผู้อำนวยการองค์การตลาดนั้นจะได้ดำเนินการสรรหาจนได้รายชื่อผู้ได้รับการเสนอชื่อและตกลงเรื่องผลตอบแทนแล้วก็ตาม แต่มิได้ปรากฏข้อเท็จจริงว่าได้มีการเสนอต่อคณะกรรมการองค์การตลาดชุดใดเพื่อให้ความเห็นชอบแต่งตั้งผู้ได้รับการเสนอชื่อคณะกรรมการองค์การตลาดชุดใหม่ที่เขาดำเนินการต่อการสรรหาผู้อำนวยการองค์การตลาดย่อมมีอำนาจตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การตลาดฯ ที่จะพิจารณาว่าจะให้ความเห็นชอบในรายชื่อผู้ได้รับการเสนอชื่อจากการสรรหาตามที่คณะกรรมการองค์การตลาดเดิมได้ดำเนินการไว้หรือไม่ก็ได้ โดยหากคณะกรรมการองค์การตลาดชุดใหม่พิจารณาแล้วเห็นว่า การดำเนินการสรรหาผู้อำนวยการองค์การตลาดมิได้เป็นไปโดยถูกต้องตามบทบัญญัติของกฎหมายหรือตามหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในประกาศองค์การตลาด เรื่อง การรับสมัครบุคคลเพื่อคัดเลือกผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการองค์การตลาด ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๗ หรือขั้นตอนและแนวทางการสรรหาผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจที่กระทรวงการคลังกำหนด คณะกรรมการองค์การตลาดชุดใหม่นี้อาจไม่ให้ความเห็นชอบกับการเสนอชื่อผู้ผ่านการสรรหาเพื่อเสนอให้รัฐมนตรีแต่งตั้งตามนัยมาตรา ๒๐ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การตลาดฯ ได้

ประเด็นที่สอง เห็นว่า เมื่อได้วินิจฉัยไว้ในประเด็นที่หนึ่งแล้วจึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยในประเด็นนี้อีก

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๒ มาตรา ๒๐ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งและถอดถอนผู้อำนวยการด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มติให้ความเห็นชอบในการถอดถอนผู้อำนวยการต้องประกอบด้วยคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งจำนวนของกรรมการทั้งหมด โดยไม่นับคะแนนเสียงของผู้อำนวยการซึ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่งด้วย
ให้ผู้อำนวยการได้รับเงินเดือนตามที่คณะกรรมการกำหนด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙